

Motion till riksdagen 2012/13:Ub510

av **Jabar Amin m.fl. (MP)**

Utgiftsområde 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning

1 Sammanfattning

Sverige behöver ett starkt utbildningsväsende med fokus på kvalitet och som präglas av öppna dörrar. Miljöpartiet de gröna kan inte acceptera en utveckling där ojämlikheten ökar och allt färre ser läraryrket som ett framtidsyrke. Sveriges lärare och elever riskerar att få betala priset för reformer som nu genomdrivs alltför snabbt, utan tillräcklig finansiering. Reformerna ska göras för att lärare ska få bättre förutsättningar att ge varje elev det stöd den behöver – inte som nu, på bekostnad av lärarens arbetslust – och tid för mötet mellan lärare och elev. Det finns inga fungerande genvägar i utbildningspolitiken. För att stärka skolans möjligheter att möta varje elev som en individ och ge den ledning och stimulans som eleven behöver i sitt lärande behöver skolan insatser på flera områden.

Miljöpartiet föreslår en riktad satsning på utveckling av svenska skolan genom samlade insatser som skapar förutsättningar för lärarens kompetens-, yrkes-, och löneutveckling. Vi har också en stor riktad satsning på insatser för en mer jämlik skola och stärker elevhälsan, lyfter fram specialpedagogiken, fritidshemmen och studievägledningen. Sammanlagt satsar vi 10 miljarder kronor under den kommande fyraårsperioden på Sveriges lärare och elever.

Inom högskola och forskning vill vi se ett nytt fördelningssystem för anslagen till grundutbildningen. Samtidigt behöver kvaliteten öka genom att fler studenter garanteras mer undervisningstid. Forskningsanknytningen i utbildningen behöver stärkas. Sammanlagt satsar Miljöpartiet 6,45 miljarder kronor på kvalitet i den högre utbildningen under perioden.

Fel! Okänt namn på

2 Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	1
3	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
4	Anslag	3
5	Utgiftsområde 15 Studiestöd	4
5.1	En förstärkning av studiestödet	4
6	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	5
6.1	En satsning på Sveriges lärare	5
6.2	En mer jämlik skola.....	5
6.2.1	Ökade befogenheter för stödåtgärder, så kallad ordinationsrätt för lärare	6
6.2.2	Ett lyft för pedagogiken.....	6
6.2.3	Ett lyft för fritidshemmen	6
6.2.4	Fokus på läsning genom hela grundskolan	6
6.2.5	Gör språket till en resurs i lärandet.....	7
6.2.6	Skolan behöver ett nationellt utvecklingsteam	7
6.2.7	En förstärkning av elevhälsan.....	7
6.2.8	Studie- och yrkesvägledning	8
6.3	Stimulansbidrag för barnomsorg på obekvämt arbetstid	8
6.4	Bidrag till frivilligorganisationer för arbete med läxhjälp	8
6.5	Svenska för invandrare	8
6.6	Nationell samordning av stöd till elever med hörselskada eller dövhet.....	9
6.7	Minska inte anslaget till kommunerna för gymnasieskolan.....	9
6.8	Myndigheten för yrkeshögskolan	9
6.9	Validering av utländska betyg och erfarenheter	10
6.10	Kvalitet i högre utbildning.....	10
6.10.1	Nytt resursfördelningssystem	10
6.10.2	Mer lärarledd tid.....	10
6.10.3	Mer forskningsanknytning i grundutbildningen	11
6.10.4	Studenternas övergång mellan studier och arbete.....	11
6.10.5	Praktik för högskolestudenter	11
6.10.6	Nej till avgifter för utomeuropeiska studenter.....	11
6.11	Skolnära forskning	12
6.12	Excellence-forskning.....	12

3 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2013 inom utgiftsområde 15 Studiestöd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen anvisar anslagen för 2013 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt förslaget i tabell 2 i motionen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 6.10.1 om behovet av ett nytt resursfördelningssystem för högskolan.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 6.12 om de negativa konsekvenser som excellenssatsningarna till s.k. strategiska forskningsmiljöer haft för jämställdheten inom den svenska högskolan.

4 Anslag

Tabell 1 Utgiftsområde 15 Studiestöd

	2013	2014	2015	2016
1:2 Studiemedel m.m.	+55	+55	+55	+1 255
Summa	+55	+55	+55	+1 255
<i>Specificering av anslagsförändringar</i>				
1:2 Tillägg student med barn, 100 kr/barn 1–2 år, 50 kr 3–5 år	+25	+25	+25	+25
1:2 Studiemedel 1 000 pl KY och 2 500 pl komvux	+30	+30	+30	+30
1:2 Studiemedelshöjning 300 kr bidragsdelen				+1 200

Tabell 2 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

	2013	2014	2015	2016
1:1 Statens skolverk	+190	+125	+30	+30
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	+623	+1 342	+2 430	+2 430
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	+100	+100	+100	+100
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	+70	+70	+70	+70
1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan	+60	+60		
2:2 Universitets- och högskolerådet	+10	+10	+10	+10
2:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	+950	+1 450	+1 950	+1 950
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	–135	+15	+15	+15
3:8 Kungliga biblioteket	+10	+10	+10	+10
4:4 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	+150			
Summa	+2 038	+3 192	+4 625	+4 625

Fel! Okänt namn på

	2013	2014	2015	2016
<i>Specifisering av anslagsförändringar</i>				
1:1 Lärarlegitimation	+70			
1:1 Nationellt skolutvecklingscentrum		+5	+10	+10
1:1 Bidrag till frivilligorg. Läxhjälp	+30	+30	+30	+30
1:5 Lärarstrategi	+500	+1 500	+3 000	+3 000
1:5 Regeringens karriärutvecklingsreform	-187	-468	-880	-880
1:5 Ämnesundervisning på modersmål	+100	+100	+100	+100
1:5 Utökad rätt till modersmålsundervisning	+120	+120	+120	+120
1:5 Satsning studie- och yrkesvägledning	+40	+40	+40	+40
1:5 Stärkt elevhälsa	+50	+50	+50	+50
1:7 Fritidshemslyft	+100	+100	+100	+100
1:8 Stimulansbidrag barnomsorg obekvämt arbetstid	+70	+70	+70	+70
2:2 Universitets- och högskolerådet	+10	+10	+10	+10
1:12 Fler platser yrkesutb, 1 000 platser	+60	+60		
2:70 Ökat antal lärarledda timmar	+500	+1 000	+1 500	+1 500
2:70 Karriärcentrum	+50	+50	+50	+50
2:70 Utökad praktik	+100	+100	+100	+100
2:70 Nej till studieavgift för utländska studenter	+300	+300	+300	+300
3:1 Rekrytering av internationella forskare	-150			
3:1 Alternativ till djurförsök	+15	+15	+15	+15
3:8 Nationell bibliotekssamordning	+10	+10	+10	+10
4:4 Ökad forskningsanknytning i grundutb	+150			
1:1 Sfi-satsning flyttat från UO 13	+100	+100		
Därav riktade statsbidrag	+1 010	+2 010	+3 510	+3 510

5 Utgiftsområde 15 Studiestöd

5.1 En förstärkning av studiestödet

En av de viktigaste åtgärderna för att garantera en öppen och tillgänglig högre utbildning är att möjliggöra för alla, oavsett bakgrund, att studera. Miljöpartiet förbättrar förutsättningarna för den student som också är förälder, genom att öka det tillägg som en sådan student har rätt till med 50 kronor, utöver regeringens ökning med 50 kronor, per månad vid första barnet, vid heltidsstudier. Därmed får en student med barn 100 kronor mer i månaden genom studiemedlet. Vi avsätter därför för detta ändamål 25 miljoner kronor per år i budgeten.

Sverige är jämfört med många länder ett av de mest förmånliga länderna att studera i. Trots detta är det svårt att leva på studiemedlet och svenska studenter tillhör de mest skuldsatta när de tar ut sin examen. För att möjliggöra för fler att studera på heltid och för att skapa en mer riklig försörjning för studenter vill Miljöpartiet på sikt höja studiemedlet med 300 kronor ge-

nom en höjning av bidragsdelen. Vi anslår 1,2 miljarder kronor från år 2016 för det ändamålet.

Vi avsätter också medel för studiemedel för 1 000 fler platser inom yrkes- högskolan och avsätter för detta ändamål 30 miljoner kronor per år.

6 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

6.1 En satsning på Sveriges lärare

Miljöpartiet föreslår en riktad satsning på utveckling av svenska skolan genom samlade insatser som skapar förutsättningar för lärares kompetens-, yrkes-, och löneutveckling. En långsiktigt hållbar satsning som innefattar både stat och kommun, i samverkan.

Gemensamt för de länder som har de mest framgångsrika skolsystemen är att lärarna får regelbunden och kvalitativ kompetensutveckling. Tillgången på välutbildade lärare är en av de viktigaste förutsättningarna för framtidens skola. Att vara en del av kunskapsutvecklingen i skolan bör på sikt bli en integrerad del i varje lärartjänst. Varje lärare ska få kontinuerlig påfyllning av ny kunskap genom hela sitt yrkesliv utan att behöva gå ned i lön eller bekosta vidareutbildning själv.

Möjligheten att göra karriär och utvecklas inom läraryrket är avgörande för svensk skolas framtid. Att införa karriärtjänster är därför ett viktigt steg i rätt riktning. Däremot behöver en sådan satsning omfatta hela skolväsendet och innefatta också förskolan och fritidshemmen. Regeringens satsning på karriärutvecklingsprogram för Sveriges lärare omfattar endast en av tio lärare. Men ska vi lyfta den svenska skolan måste varje lärare omfattas av bättre utvecklingsmöjligheter och högre lön. Lokala avtal ska säkra att löneutvecklingen följer kompetens- och karriärutvecklingen för lärare. Detta ska vara ett krav för att ta del av de medel staten avsätter. Miljöpartiet satsar 5 miljarder kronor de kommande tre åren, och därefter ett årligt anslag om 3 miljarder kronor, på lärarnas samlade kompetens-, yrkes- och löneutveckling.

6.2 En mer jämlik skola

Miljöpartiet vill se en skola baserad på vetenskaplig grund och med ambitioner att ta tillvara alla barns förmågor och förutsättningar. Skolan ska ge alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. I dag brister Sverige när det gäller att ge alla barn en ärlig chans i skolan.

Det finns inga fungerande genvägar i utbildningspolitiken. För att stärka skolans möjligheter att möta varje elev som en individ och ge den ledning och

Fel! Okänt namn på

stimulans som han eller hon behöver i sitt lärande behöver skolan insatser på flera områden. Vi satsar nära 1,6 miljarder kronor de kommande fyra åren på en mer jämlik skola i Sverige.

6.2.1 Ökade befogenheter för stödåtgärder, så kallad ordinationsrätt för lärare

Ökade befogenheter för stödåtgärder, så kallad ordinationsrätt för lärare. Lärare upptäcker tidigt i den ordinarie undervisningen vilket behov av stöd som eleverna har. Särskilt stöd behöver ges tidigt och därför behöver lärare ökade befogenheter att styra över vilket stöd som ska ges till elever och hur resursfördelningen på skolan ska se ut.

6.2.2 Ett lyft för pedagogiken

Specialpedagogikens del av lärarutbildningen måste utökas. När varje lärare är rustad för att undervisa vilken elev som helst kommer också varje elev att kunna nå målen. Svensk skola behöver fler specialpedagoger, särskilt i de lägre årskurserna.

När elevsammansättningen förändras och arbetssättet blir mer och mer inkluderande behöver också lärare ha möjlighet att utvecklas i sitt pedagogiska hantverk. Samtidigt är läraryrket ett lagarbete. Det pedagogiska utvecklingsarbetet måste ske på den enskilda skolan eller ligga på huvudmannen, exempelvis genom s.k. learning studies och forskningscirklar. Insatser som dessa ger lärarna möjlighet att lyckas väl med sitt uppdrag. Detta finansieras genom Miljöpartiets lärarsatsning.

6.2.3 Ett lyft för fritidshemmen

Många elever tillbringar upp till halva skoldagen på fritidshemmet. En satsning som syftar till att skolan bättre ska kunna möta varje elev som en individ måste innefatta ett lyft för fritidshemmen. Fritis skapar mångsidighet, helhet och kontinuitet i barns utveckling och lärande mot kunskapsmålen. Gruppstorlekarna har ökat från 18 barn per avdelning på 1990-talet till nästan 40 barn per avdelning idag. Att möta varje elev som en individ är därmed i praktiken en omöjlighet. Varje elev i skolan har rätt att möta utbildad personal, också på fritidshemmet. Miljöpartiet avsätter 100 miljoner kronor per år för att lyfta de svenska fritidshemmen. Vi vill se minskade barngrupper och fler behöriga fritidspedagoger. De kommuner som vill ta del av fritidshemsluftet förväntas gå in med lika mycket resurser.

6.2.4 Fokus på läsning genom hela grundskolan

Läsförmåga är centralt för att också annan inläring ska fungera i skolan, men allt fler blir sämre på att läsa. Skolan behöver stöd för att arbeta med strategier för läsutveckling genom hela grundskolan. Skolinspektionen granskade under 2010 undervisning med fokus på läsprocessen i svenska för årskurs 4–6, och deras slutsats bekräftar att skolorna saknar strategi för fortsatt läsutveckling. Även om lärarna är bra på att hitta elevernas olika läsnivåer organi-

serar de inte undervisningen efter dem. Läsutveckling kan således inte bara vara en del av svenskämnet i skolan, utan behöver bli en del av varje ämne. Finansieras inom ramen för de medel som avsätts för Skolverket.

6.2.5 Gör språket till en resurs i lärandet

Gör språket till en resurs i lärandet. Andra modersmål än svenska måste ses som en tillgång i skolan och som en resurs för den enskilda elevens lärande. Studiehandledning på modersmålet, tvåspråkig ämnesundervisning och modersmålsundervisning måste öka i skolan för att ge fler en ärlig chans att nå målen.

Det är viktigt för att ge alla elever en ärlig chans att utveckla de kunskaper och förmågor som läroplanen uttrycker. Andelen elever som är berättigade till modersmålsstudier ökar, men det är bara drygt hälften som faktiskt deltar i någon undervisning. Det är också stor skillnad över landet där deltagandet är lägst i glesbygdskommuner och i mindre kommuner och högst i de större kommunerna.

Modersmålsundervisningen bör integreras mer i den ordinarie undervisningen så att varje elev får en ärlig chans att hänga med när nya ämnen tas upp. Miljöpartiet satsar sammanlagt 880 miljoner kronor under fyra år för dessa ändamål.

6.2.6 Skolan behöver ett nationellt utvecklingsteam

Skolinspektionen gör ett viktigt arbete med att utvärdera kvaliteten i svenska skolor. Men skolorna behöver också ett mer omfattande stöd i sitt utvecklingsarbete än vad som i dag erbjuds. Det är utvecklingen som görs på skolnivå som ger effekt. Skolan behöver därför ett nationellt utvecklingsteam. Enskilda skolor måste få möjlighet till stöd och coachning, samordnat av alla skolmyndigheterna. Ett nationellt skolutvecklingscenter bör inrättas med Skolverket som huvudman. Till detta avsätts 5 miljoner kronor under 2014 och 10 miljoner kronor under 2015 och 2016.

6.2.7 En förstärkning av elevhälsan

Ungas psykiska ohälsa är ett allvarligt problem och något som kräver stort främjande, förebyggande och behandlande arbete från flera aktörer, också skolan. En fungerande elevhälsa är viktigt för att alla elever ska få en fungerande skolgång. En tredjedel av rektorerna uppger att tillgången till psykolog inte är tillräcklig för att täcka behoven för eleverna i deras skolor. När det gäller specialpedagogiska insatser säger 20 procent av rektorerna att tillgången inte är tillräcklig. Det visar en rapport som Skolinspektionen publicerat. Regeringen är medveten om utmaningarna men ger inte tillräckliga resurser för att möta de behov som finns. Miljöpartiet satsar 50 miljoner kronor mer än regeringen per år på åtgärder för förstärkt elevhälsa.

Fel! Okänt namn nå

6.2.8 Studie- och yrkesvägledning

Elever ställs inför allt fler val i skolan i dag. Studie- och yrkesvägledning spelar därför en stor roll för att rätt förutsättningar ska ges i val av enskilda kurser, framtida utbildning eller yrkesval. För att minska avhoppet i gymnasiet kommer en förstärkning vara viktig, inte bara i gymnasiet utan också i grundskolan. Den nya skollagen har förtydligt kravet på studie- och yrkesvägledning för huvudmännen. Uppfylls det kravet ger det fler elever förutsättningar att göra kloka val och få ut mer av sin skolgång. Vi vill se en översyn och uppdatering av de allmänna råden om studie- och yrkesvägledning och ett stimulansbidrag för implementering och uppföljning av dessa. Regeringens satsning om 10 miljoner kronor per år är välkommen men inte tillräcklig. Vi avsätter 40 miljoner kronor extra per år för detta ändamål.

6.3 Stimulansbidrag för barnomsorg på obekvämt arbetstid

Miljöpartiets uppfattning är att det krävs en tvingande lagstiftning om rätten till barnomsorg även på kvällar, helger och nätter för att möjliggöra för alla att kunna arbeta för att försörja sin familj. För att stödja kommunerna i ett sådant åtagande avsätter vi 280 miljoner kronor under perioden i ett stimulansbidrag för barnomsorg på obekvämt arbetstid.

6.4 Bidrag till frivilligorganisationer för arbete med läxhjälp

Alla elever kan behöva en vuxen som stödjer den egna kunskapsinhämtningen och lärläsningen. Regeringen möjliggör för familjer som köper in en sådan tjänst att göra avdrag på det köpet genom RUT-avdraget. Men det ska inte vara föräldrarnas ekonomiska förhållanden som ska vara styrande om elever ska få stöd och hjälp med sin lärläsning. I Sverige finns det i dag flera frivilligorganisationer som arbetar med att stödja elever med lärläsningen efter skoltid. För att jämna ut de skillnader som regeringens politik medför satsar Miljöpartiet samma summa som regeringen avsatt i budgetpropositionen, nämligen 30 miljoner kronor per år, för att stötta dessa frivilliginsatser.

6.5 Svenska för invandrare

Svenska för invandrare (sfi) behöver stärkas i Sverige för att ge fler människor möjligheten att ta sig in på arbetsmarknaden och delta i det svenska samhället. Regeringen satsar 200 miljoner kronor över två år och låter Sveriges mest utsatta områden tävla om dessa resurser. Miljöpartiet anvisar istället dessa medel till sfi i de berörda kommunerna. Mer resurser innebär mindre grupper, fler lärare, kompetensutveckling för lärare och andra insatser som

höjer kvaliteten. Dessa medel flyttas därmed från utgiftsområde 13 till utgiftsområde 16. Vi vill också att de resurser som idag satsas på den ineffektiva sfi-bonusen ska ges direkt till verksamheterna istället. Vi anser också att alla elever ska få möjlighet att läsa klart, även om man gör avbrott för föräldraledighet eller sjukdom.

6.6 Nationell samordning av stöd till elever med hörselskada eller dövhet

Skolsystemet för elever med hörselskada och dövhet eller med dövblindhet behöver ses över. Ett perspektivskifte från handikapp till resurs, språk och identitet behövs, och ett arbete som fokuserar på den här elevgruppens möjligheter och förmågor måste utvecklas. Myndigheten för specialpedagogiska skolmyndigheten får i uppdrag, inom sin ram, att ansvara för en nationell samordning och likvärdig utbildning för alla döva och hörselskadade elever samt elever med dövblindhet. Arbetet ska leda till bättre omvärldsbevakning, resultatuppföljning och kvalitetssäkring. Behov av mer stimulansbidrag behöver utredas.

6.7 Minska inte anslaget till kommunerna för gymnasieskolan

Regeringen har i sin budget aviserat en neddragning av anslaget till kommunerna för gymnasieskolan med 3,4 miljarder kronor under de kommande åren. Trots att det första beräkningsunderlaget som regeringen gjort visat sig vara felaktigt enligt en utredning gjord av statskontoret. Vi behöver följa kostnadsutvecklingen för gymnasieskolan noga och först därefter förändra anslagen. Det är viktigt att poängtera att anslaget till gymnasieskolan inte beror på minskade eller ökande elevkullar. Det ingår inte i de beräkningsunderlag som regeringen och SKL gemensamt arbetar fram. Vi avvisar regeringens nedskärning på gymnasieskolan. Resurser för detta återfinns under utgiftsområde 25.

6.8 Myndigheten för yrkeshögskolan

Det behövs en mer kvalificerad samverkan mellan framtidsinriktad utbildningspolitik och inkluderande arbetsmarknadspolitik. Obalanserna på arbetsmarknaden mellan olika utbildningsnivåer har också ökat som följd av den senaste finansiella krisen, enligt Konjunkturinstitutet. De nya jobben kräver i hög grad gymnasial och i växande grad eftergymnasial utbildning, men många arbetslösa har fel eller för kort utbildning för de krav som arbetsmarknaden ställer. Det behövs därför fler platser inom yrkeshögskolan. Det ger förutsättningar att bättre matcha individens kompetens mot arbetsmarknadens behov, både när den grundläggande kompetensen saknas och när den behöver

Fel! Okänt namn på

anpassas eller justeras för nya karriärvägar. Regeringen möjliggör fler platser inom yrkeshögskolan i sin budget, men det finns ett större behov och det finns en större kapacitet. Vi skapar 1 000 fler platser per år inom yrkeshögskolan.

6.9 Validering av utländska betyg och erfarenheter

Av alla de 33 000 som i dag läser på komvux på grundskolenivå har runt 13 000 av dem redan en akademisk examen från sitt hemland. Det är anmärkningsvärt och ett enormt resursslöseri, både för samhället och för individen. Den nya myndigheten Universitets- och högskolerådet föreslås i budgeten få uppdraget att validera utländska betyg och erfarenheter. Vi förstärker deras kapacitet att göra detta med 10 miljoner kronor per år.

6.10 Kvalitet i högre utbildning

Satsningar på kvalitet i den högre utbildningen har uteblivit under alliansregeringen. Det system som regeringen påtvingat Högskoleverket för kvalitetsgranskning av högre utbildning har så stora brister att HSV nu utesluts ur den europeiska kvalitetsorganisationen ENQA. Miljöpartiet ser allvarligt på hur regeringen agerat. Miljöpartiet föreslår bättre långsiktiga planeringsförutsättningar för lärosätena, stärkt samband mellan utbildning och forskning och därmed höjd kvalitet i hela den högre utbildningen. Vi tillför sammanlagt 3,3 miljarder kronor till högskolan under den kommande treårsperioden.

6.10.1 Nytt resursfördelningssystem

Resursfördelningen till högre utbildning ska stimulera hög akademisk kvalitet, inte hög genomströmning av studenter. Miljöpartiet föreslår därför att resurstilldelningen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå består av en grundersättning per helårsstudent samt olika tilläggsersättningar som är beroende av bland annat undervisningsmetod, men inte av vilket ämne kursen tillhör. Vi avvisar också regeringens omfördelningar av medel genom indragna bidrag för inaktiva studenter, vilket i praktiken innebär ett fördelningssystem med endast helårsprestationer. Det skapar oro och försvårar planeringen och därmed utbildningskvaliteten i den högre utbildningen. Genom Miljöpartiets förslag ges lärosätena mer frihet att fördela sina resurser, vilket ökar det akademiska oberoendet och ökar kvaliteten.

6.10.2 Mer lärarledd tid

Det ska framgå när en student ansöker om plats på en utbildning hur många timmar lärarledd tid som erbjuds, fördelad på föreläsning eller seminarium. Varje student ska ha rätt att förvänta sig minst en genomsnittlig undervisningstid om 10 timmar per vecka, oavsett utbildning. En modell med ett utbildningsåtagande gentemot studenten motsvarande detta finns vid Högskolan i Kristianstad och används i deras kvalitetsarbete. Vi tycker att modellen kan

Fel! Okänt namn på

spridas till andra lärosäten. En ökad målsättning om genomsnittlig lärarledd tid måste till för att sätta fokus på kvalitet och möta både studenters och arbetslivets efterfrågan på kompetens. När utbildningen håller högre klass, när lärare har fler timmar med studenterna och när studenternas praktiska förutsättningar förbättras, då växer även kunskapen i takt med studieresultaten. Så stärker vi kvaliteten i svensk högre utbildning. För detta avsätter vi 500 miljoner kronor år 1, 1 000 miljoner kronor år 2 och 1 500 miljoner kronor år 3.

6.10.3 Mer forskningsanknytning i grundutbildningen

Ska vi långsiktigt stärka svensk forskning behöver vi stärka grundutbildningen i den svenska grundutbildningen på högskola och universitet. Vi satsar 150 miljoner kronor på att stärka forskningsanknytningen i grundutbildningen, fördelat till lärosätena via forskningsanslaget.

6.10.4 Studenternas övergång mellan studier och arbete

Att hitta det första jobbet kan ofta vara problematiskt även för dem som har en färdig högskoleutbildning. Många studenter saknar ett eget kontaktnät och vägar ut i arbetslivet. Samtidigt är det första jobbet avgörande för det fortsatta yrkeslivet. Miljöpartiet vill förbättra lärosätenas stöd till att förbereda studenterna för att hitta en väg ut på arbetsmarknaden. Uppgiften är särskilt viktig för studenter från studieovana hem, som ofta saknar egna kontakter med potentiella arbetsgivare och kunskap kring akademikers arbetsmarknad. Vi avsätter därför 50 miljoner kronor om året för att lärosätena ska utveckla karriärcenter som ska stödja studenterna i övergången mellan studier och arbete.

6.10.5 Praktik för högskolestudenter

Mycket tyder på att återkommande kontakter med arbetsmarknaden under utbildningstiden gör det lättare att få jobb efter examen. Egna kontakter med arbetsgivare är ofta avgörande för hur man får sitt första jobb. För studenterna är det dessutom viktigt att under studietiden få erfarenhet av olika sätt att tillämpa den kunskap man skaffar sig. Därför är möjligheten att få göra praktik under sin studietid mycket eftertraktad bland studenter. Mer praktik innebär också att fler arbetsgivare får erfarenhet av hur högutbildade kan bidra till deras verksamhet.

Många studenter som vill göra praktik får i dag inte möjlighet att göra det eftersom deras lärosäten inte erbjuder den möjligheten. Miljöpartiet vill skapa möjlighet för fler studenter att få denna värdefulla arbetslivserfarenhet och föreslår därför en försöksverksamhet med praktik. Praktiken ska utformas som en kurs som ger högskolepoäng och är studiemedelsberättigande, vilket innebär att hög kvalitet ska hållas. Vi avsätter 100 miljoner kronor årligen för detta ändamål.

6.10.6 Nej till avgifter för utomeuropeiska studenter

En öppen värld är en bättre värld. Med utgångspunkt i det är det självklart för Miljöpartiet att se även internationella studenter som någonting positivt. Ty-

Fel! Okänt namn på

värn går regeringens politik i motsatt riktning. Genom att införa avgifter på svenska högskolor har antalet studenter utifrån minskat och det innebär att våra studenter får mindre impulser utifrån. Den högre utbildningen tappar i kvalitet. Ett Sverige som stänger sig för omvärlden förlorar vi alla på. Med införandet av studieavgifter tar Sverige ett steg bort från internationellt samarbete och kontakter med omvärlden. Vi behöver öppenhet, inte avgifter. Därför avsätter Miljöpartiet 300 miljoner kronor årligen för att garantera en avgiftsfri högskola i Sverige.

6.11 Skolnära forskning

Miljöpartiet vill se ett lyft för den skolnära och utbildningsvetenskapliga forskningen. Sverige behöver långsiktigt bygga upp starka forskningsmiljöer för utbildningsvetenskapen. Målsättningen är ett nationellt center som ska verka för att ge konkret stöd till engagerade förskolor och skolor och minska avståndet mellan forskningsresultat och undervisningen. Särskilda satsningar under en tioårsperiod bör också riktas till några få starka forskningsområden för att ge förutsättningar till långsiktig och framgångsrik forskning. Varje lärare ska vara väl förtrogen med ett forskningsbaserat arbetssätt. Det är grunden för en kontinuerlig kompetensutveckling genom hela yrkeslivet. Detta finansieras genom Miljöpartiets lärarstrategi.

6.12 Excellence-forskning

Regeringen har i budgetpropositionen aviserat ökade satsningar på forskning inom universitet och högskolor. Detta välkomnas av Miljöpartiet. Regeringen vill i detta styra mer medel till spetsforskning, så kallad excellence-forskning, där enskilda forskare ges betydande resurser. De utvärderingar som gjorts av sådana satsningar sedan tidigare visar dock att excellence-forskning inte kan ses utan ett större sammanhang där bred grundforskning utgör basen. En balans mellan de två är därför viktig. Regeringen har vidare aviserat att forskningsmedlen i än högre utsträckning ska gå till de större redan forsknings-tunga universiteten. Regeringen fortsätter därmed sin medvetna svältkur för mindre, regionala högskolor och deras forskningsmiljöer. Miljöpartiet menar att stödet till forskning måste ske med större frihet för forskningsråden och utifrån kvalitetskriterier som bejakar forskares samverkan med regionalt baserat näringsliv och offentlig verksamhet. Då främjar vi framväxten av nya framgångsrika forskningsmiljöer och inte bara de redan etablerade. Samtidigt behöver vi genom medelstilldelningen och forskningsanslagen tydligare visa att vi vill se en förändring angående de negativa konsekvenser som excellens-satsningarna till så kallade strategiska forskningsmiljöer haft för jämställdheten inom den svenska högskolan. Delegationen för jämställdhet i högskolan framförde redan 2010 att satsningarna i mycket liten grad kommit forskande kvinnor till del. Styrningen av de statliga forskningsmedlen kommer Miljöpartiet att återkomma till i en forskningsmotion under hösten 2012.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 5 oktober 2012

Jabar Amin (MP)

Peter Rådberg (MP)

Agneta Luttröpp (MP)

Esabelle Dingizian (MP)